

INFOBLAD

Hållbar hantering av släckvatten från bränder.

Klimatanpassning blir allt viktigare inom flera yrkesområden och samhällssektorer, inklusive räddningstjänsten. Inom brandområdet har detta lett till ökad uppmärksamhet på bränders miljöpåverkan – både från själva branden och från släckningsinsatserna. Räddningstjänsten har viss möjlighet att påverka miljöpåverkan genom val av släcktaktik och släckmedel. Vatten, som ofta används, är i många delar av världen en bristvara, och vid stora bränder kan mycket stora mängder krävas under lång tid.

Ett projekt genomfört 2020–2021 av RISE, Lunds universitet och flera räddningstjänster syftade till att öka kunskapen om miljöpåverkan från bränder. Det lyfte bland annat frågan om ansvar enligt miljöbalken – där den som orsakar en miljöskada också är ansvarig för att åtgärda den. Som en följd har räddningstjänster börjat arbeta för att minska miljöpåverkan, bland annat genom att samla upp förorenat släckvatten där det är möjligt.

Dock är uppsamling och hantering av släckvatten både tekniskt och ekonomiskt utmanande. Endast en liten del av vattnet kan vanligtvis samlas upp, och destruktion är kostsam – som i fallet med branden på Oceana där kostnaden uppgick till cirka 800 000 kr. Det är dessutom oklart vilken konkret miljönytta insamlingen ger i förhållande till samhällskostnaden.

Det saknas idag tydliga riktlinjer för när insamling av släckvatten bör ske och hur det ska hanteras vid olika typer av bränder. Nya rapporter visar på möjliga tekniker, men erbjuder inte vägledning kring när och hur de ska användas. Det behövs därför ökad förståelse för hur miljöfarligt släckvatten faktiskt är, vilka analyser som bör göras och vilka åtgärder som är rimliga.

Syfte och mål

Projektet syftar till en kartläggning av kunskapen om föroreningsnivån på släckvatten från bränder, dels baserat på en litteraturundersökning dels på en sammanställning av existerande mätvärden från faktiska släckinsatser från några fallstudier och analysera miljörisken i samband med exponering för dessa släckvatten. Målet är att kunna:

- Kartlägga kunskapsläget angående föroreningar som uppmäts i släckvatten
- Kartlägga miljörisker i samband med utsläpp av förorenat släckvatten i olika recipienter samt föreslå metoder för att uppskatta den potentiella miljörisken hos förorenat släckvatten
- Föreslå hantering av släckvatten i något eller några konkreta scenarier

Projektinformation:

Projektgruppen: Margaret McNamee, Lunds Tekniska Universitet, Helena Grimm, Räddningstjänsten Storgöteborg och Joachim Sturve, Göteborgs Universitet.

FINANSIERAD AV BRANDFORSK

Brandforsks verksamhet möjliggörs av stöd från olika organisationer i samhället. Läs mer om våra stödorganisationer på www.brandforsk.se